

846

На основу Амандмана XL тачке 2. на Устав Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 28/94),
доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О МЕНИЦИ

Проглашавам Закон о меници који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на седници одржаној 3. и 4. јула 2001. године.

Број: 01-656/01
 9. јула 2001. године
 Бања Лука

Председник
 Републике
 Мирко Шаровић, с.р.

ЗАКОН

О МЕНИЦИ

1 - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се форма и садржај менице, те начин пословања с меницом. Меница, у смислу овог закона, представља средство плаћања и инструмент обезбеђења плаћања.

Члан 2.

У овом закону:

- 1) „Трасирана меница” представља безуслован налог да се плати одређен износ новца.
- 2) „Трасант” представља лице које је издало меницу.
- 3) „Трасат” лице на које се вуче меница, које треба да плати меничну суму.
- 4) „Ремитент” представља корисника менице.
- 5) „Индосамент” представља врсту менице која има особину преносивости.
- 6) „Акцептирање менице” представља могућност којом ималац трасиране менице, као и онај који је само држи, меницу може све до њене доспелости поднети на акцептирање трасату.
- 7) „Авал” представља менично јемство.
- 8) „Доспелост” представља способност наплативости менице.
- 9) „Плаћање” је сам чин плаћања меничног износа.
- 10) „Регрес” је обештећење имаоца менице у случају када меница није плаћена о доспелости, на време и пре доспелости.
- 11) „Интервенција” представља могућност акцептирања и исплате менице по потреби, од стране назначеног лица.
- 12) „Интервенијент” представља треће лице које исплаћује меничну суму уместо акцептанта или неког другог меничног дужника.
- 13) „Умножавање и преписи” означава да меница може бити издата у два или више истоветних примерака.
- 14) „Преиначење менице” представља могућност преиначења неког слога на меници.

15) „Протест” представља подизање протеста код протестног тела овлашћеног законом, против лица против кога се протест подиже.

16) „Застарелост” је могућност застаривања меничног захтева против акцептанта, индосанта и трасанта у односу на имаоца менице и у међусобним односима.

17) „Неоправдано обогаћење” означава појаву неоправданог стицања добити за радње пропуштене ради одржавања меничних права и уташене застаре.

18) „Право залогa и придржаја” представља право имаоца менице да из залога који држи код себе намира, без подизања тужбе уколико менична обавеза није на време извршена. Право придржаја је право имаоца менице над дужниковим новцем, покретнинама и хартијама од вредности.

19) „Амортизација” менице представља могућност да се суду уместо плаћања предложи амортизација менице у случају њеног нестанка.

II - ТРАСИРАНА МЕНИЦА

ИЗДАВАЊЕ И ОБЛИК ТРАСИРАНЕ МЕНИЦЕ

Члан 3.

Трасирана меница садржи:

- 1) ознаку да је меница, написано у самом слогу исправе на језику на коме је састављена,
- 2) безуслован налог да се плати одређени износ новца,
- 3) име онога који треба да плати (трасат),
- 4) означавање доспелости,
- 5) место где плаћање треба да се изврши,
- 6) име онога коме се или по чијој наредби се мора платити (ремитент),
- 7) означавање дана и места издавања менице,
- 8) потпис онога који је издао меницу (трасант).

Члан 4.

Исправа у којој нема било којег од елемената набројаних у претходном члану, не сматра се као трасирана меница, осим у случајевима који су одређени у следећим ставовима.

Трасирана меница у којој није означена доспелост сматра се као меница по виђењу.

Ако није посебно одређено, важи као место плаћања, а уједно и као место трасатовог пребивалишта оно место које је означено поред трасатовог имена.

Трасирана меница на којој није означено место издавања, сматра се да је издата у месту које је означено поред трасатовог потписа.

Члан 5.

Трасирана меница може да гласи по наредби самога трасанта.

Она се може вући (трасирати) и на трасанта.

Она се може издати (трасирати) за рачун трећег лица.

Члан 6.

Трасирана меница може бити платива у месту пребивалишта трећег лица, било у пребивалишту трасата, било у којем другом месту (домцилна трасирана меница).

Члан 7.

У трасираној меници плативој по виђењу или на одређено време по виђењу, трасант може одредити да износ новца означен у њој носи камате. У свакој другој трасираној меници ова одредба о каматама, сматра се као да није написана.

Каматна стопа мора се назначити у меници, а ако се то не учини ова одредба о камати се сматра као да није написана.

Камата тече од дана издавања менице, ако није другачије назначено.

Члан 8.

Ако је менични износ написан словима и бројевима, у случају неслагања, правољан је износ написан словима.

Ако је менични износ написан више пута словима или више пута бројевима, онда је правољан најмањи износ.

Члан 9.

Уколико се на меници налазе потписи лица која су неспособна да се менично обавезују, или лажни потписи, или потписи измишљених лица или потписи који из било којих разлога не обавезују лица која су потписала меницу или у име којих је она потписана, обавезе осталих потписника су правољане и обавезујуће.

Члан 10.

Лице које се на меници потпише као заступник другог, иако за то није било овлашћено, лично је по њој обавезно, а ако је платило, има иста права која би имало пуноважно заступано лице.

Одредба става 1. овог члана односи се и за заступника који је прекорачио своје овлашћење.

Члан 11.

Трасант одговара да ће меница бити акцептирана и исплаћена.

Он се може ослободити од одговорности за акцепт, а свака одредба којом би себе ослободио од одговорности за исплату, сматра се као да није ни написана.

III - ИНДОСАМЕНТ

Члан 12.

Свака меница и онда кад није изричито трасирана по наредби може се пренети индосаментом.

Меница у којој је трасант ставио речи „не по наредби” или други израз, који значи то исто, може се пренети само у облику и са дејством обичног уступања (цесије).

Меница се може индосирати и на самог трасата, било да ју је он акцептирао или не, на трасанта или на било ког другог обвезника.

Ова лица могу је и даље индосирати.

Члан 13.

Индосамент мора бити безуслован. Сваки услов који би био стављен, сматра се као да није написан.

Делимичан индосамент је ништаван.

Индосамент на доносиоца је правољан као бланко индосамент.

Члан 14.

Индосамент се мора написати на меници или на листу који је за њу везан (алонж) и мора га индосант потписати.

Индосамент не мора означавати корисника, а може се састојати и из самог потписа индосанта (бланко индосамент). У овом последњем случају индосамент да би био правољан мора бити написан на полеђини менице или на алонжу.

Члан 15.

Индосаментом се преносе сва права која проистичу из менице.

Када је индосамент неиспуњен (бланко), онда ималац менице може:

1. испунити бланко индосамент било својим именом било именом другог лица,
2. даље индосирати меницу бланко или на име другог лица,
3. једноставно предати меницу трећем лицу не испуњавајући бланко индосамент нити стављајући нов индосамент.

Члан 16.

Индосант одговара да ће меница бити акцептирана и исплаћена, осим ако је у индосаменту другачије одређено.

Индосант може забранити да се меница даље индосира, у том случају не одговара лицима на која меница буде касније индосирана.

Члан 17.

Лице које држи меницу сматра се њеним законитим имаоцем, ако своје право докаже непрекинутим низом индосамената. То важи и кад је последњи индосамент бланко (члан 13. став 3.). У погледу овог доказивања прецртани ин-

досаменти сматрају се да не постоје. Кад иза бланко индосамента долази други индосамент, сматра се да је потписник ток другог индосамента стекао меницу бланко индосаментом.

Ако је неко било каквим догађајем лишен менице, онај који је држи и који је своје право доказао онако како је прописано у ставу 1. овог члана није дужан меницу предати, осим ако је меницу стекао злонамерно или је при стицању поступио са крајњом непажњом.

Члан 18.

Лица против којих је стављен захтев да испуне своје обавезе из менице, не могу према њеном имаоцу истицати приговоре који имају основ у њиховим личним односима са трасантом или са којим ранијим имаоцем менице, осим ако је садашњи ималац менице приликом њеног стицања свесно поступио на штету дужника.

Ако је меница, која је у време издавања била непотпуна, накнадно испуњена противно постојећем споразуму, пореда овог споразума не може се приговорити имаоцу менице, осим ако ју је стекао злонамерно, или ако је при стицању менице поступио с крајњом непажњом.

Члан 19.

Кад индосамент садржи напомену „вредност за наплату“, „за инкасо“, „као пуномоћ“ или ма какву другу напомену која значи налог, ималац менице може остварити своја права која из ње проистичу, али меницу може индосирати само као пренос пуномоћи.

Менични обвезници у случају из става 1. овог члана могу истаћи према имаоцу менице само оне приговоре који се могу истаћи према индосанту.

Налог садржан у индосаменту из става 1. овог члана (индосамент-пуномоћ) не престаје услед смрти налогодавца нити услед наступања његове пословне неспособности.

Члан 20.

Кад индосамент садржи напомену „вредност за осигурање“, „вредност за залог“ или ма какву другу напомену под којом се подразумева залагање, ималац менице може остварити сва права која из ње проистичу, али меницу може индосирати само као пренос пуномоћи.

Менични обвезници у таквом случају не могу истаћи против имаоца менице приговоре који имају основ у њиховим личним односима са индосантом, осим ако је ималац менице стицајући меницу свесно поступио на штету дужника.

Члан 21.

Индосирање после доспелости производи исто дејство као и индосирање пре доспелости. Али индосирање после протеста због неисплате или после протекла рока одређеног за подизање таквог протеста производи само дејство обичног уступања.

Док се не докаже супротно, недатирали индосамент сматра се да је учињен пре протекла рока одређеног за подизање протеста.

IV - АКЦЕПТИРАЊЕ

Члан 22.

Ималац трасиране менице, као и онај који је само држи, може је све до доспелости поднети на акцептирање трасату у месту његовог пребивалишта.

Члан 23.

У свакој трасираној меници трасант може одредити да се она поднесе на акцептирање назначавајући или не назначавајући рок за акцептирање.

Трасант може и забранити да се меница поднесе на акцептирање, осим кад је у питању трасирана меница платива код трећег лица или у месту различитом од места у ком трасат има пребивалиште, или кад је у питању трасирана меница на одређено време по виђењу.

Трасант може да одреди да се меница не подноси на акцептирање пре одређеног времена.

Сваки индосант може да нареди да се трасирана меница поднесе на акцептирање, назначавајући или не назначавајући

за то рок, осим кад је трасант у њој забранио да се она подноси на акцептирање.

Члан 24.

Меница трасирана на одређено време по виђењу мора се поднети на акцептирање у року од једне године од дана издавања.

Трасант може овај рок скратити или одредити дужи рок. Те рокове индосанти могу скратити.

Члан 25.

Трасат може захтевати да му се меница поднесе на акцептирање још једанпут сутрадан после првог подношења на акцептирање.

Заинтересована лица могу се позивати на то да овај захтев није испуњен, само онда кад је тај захтев забележен у протесту.

Ималац менице није дужан да меницу коју подноси на акцептирање остави код трасата.

Члан 26.

Акцепт се пише на самој меници. Акцепт се изражава потписом трасата уз реч „признајем“, „примљена“, „прихваћена“ или којом другом речју, која то исто значи. Као акцепт вреди и сам трасатов потпис кад је стављен на лицу менице.

Кад је трасирана меница платива на одређено време по виђењу или кад се на основу нарочите одредбе треба поднети на акцептирање у одређеном року, онда акцепт мора бити датиран на дан кад је дат, осим ако ималац менице захтева да се датира на дан када је меницу поднео на акцептирање. Ако се акцепт не датира, ималац менице да би одржао своја регресна права индосанта и трасанта, мора тај пропуст установити благовремено подигнутим протестом.

Члан 27.

Акцепт мора бити безуслован, али га трасат може ограничити на један део меничне своте.

Свако друго у акцепту садржано одступање од састојка менице једнако је одбијању акцепта. Ипак је акцептант обавезан према садржају свог акцепта.

Члан 28.

Кад је у меници трасант као место плаћања означио неко место различито од онога у коме трасат има пребивалиште, не именујући лице код кога треба да се изврши исплата (домицилијат) онда трасат приликом акцептирања може означити то лице. Кад се то не учини, сматра се да се акцептант обавезао да сам плати у месту плаћања.

Ако је меница платива у месту трасатовог пребивалишта, овај може приликом акцептирања означити адресу у том месту где се исплата има извршити.

Члан 29.

Акцептом се трасат обавезује да меницу плати о доспелости.

Ако меница не буде плаћена, њен ималац, па био то и сам трасант, има на основу ње право на непосредну тужбу против акцептанта, за све што се може захтевати према чл. 49. и 50. овог закона.

Члан 30.

Сматра се да је трасат одбио акцептирање менице ако је написани акцепт прецртао пре него што је меницу вратио. Док се не докаже супротно сматра се да је акцепт прецртан пре него што је меница враћена.

Али, ако је трасат писмено обавестио имаоца менице или кога потписника да је меницу акцептирао, он је према њима обавезан по садржају датог акцепта.

V - АВАЛ

Члан 31.

Исплата менице може се за цели менични износ или за његов део обезбедити авалом (меничним јемством).

Ово обезбеђење може дати треће лице или чак и неко од потписника менице.

Члан 32.

Авал се даје или на меници или на алонжу и потписује га авалиста.

Авал се издржава речима: „гарантовано“, „авал“, „јемац“, или другим изразом који то исто значи.

За авал је довољан потпис на лицу менице, осим ако то није потпис трасанта или трасата.

Из авала треба да се види за кога је дат. Ако се то не види, важи као да је дат за трасанта.

Члан 33.

Авалиста одговара онако како одговара онај за кога јемчи.

Његова обавеза важи и онда кад је обавеза за коју јемчи ништавна из ма ког другог разлога, осим због формалног недостатка.

Кад исплати меницу, авалиста стиче права из менице против онога за кога је јемчио, као и против оних који су овоме по меници одговорни (право на регрес).

VI - ДОСПЕЛОСТ

Члан 34.

Меница се може издати:

- по виђењу,
- на одређено време по виђењу,
- на одређено време од дана издавања,
- на одређени дан.

Ништавне су менице у којима је доспелост другачије назначена, као и менице са више доспелости.

Члан 35.

Меница по виђењу платива је чим се поднесе. Она се мора поднети на исплату у року од једне године од дана издавања. Трасант може овај рок скратити или одредити дужи. Ове рокове индосанти могу скратити.

Трасант може наредити да меница платива по виђењу не сме бити поднесена на исплату пре назначеног времена. У таквом случају рок за подношење почиње тећи од тог времена.

Члан 36.

Доспелост менице на одређено време по виђењу израчунава се било према дану акцепта, било према дану протеста.

Кад протест није подигнут, онда се у погледу акцептирања сматра да је недатиран акцепт стављен последњег дана рока предвиђеног за подношење на акцептирање.

Члан 37.

Меница која гласи на један или више месеци од дана издавања или од виђења, доспева одговарајућег дана у оном месецу када има да се изврши исплата. Ако у том месецу нема одговарајућег дана, онда меница доспева последњег дана истог месеца.

Ако меница гласи на један или више целих месеци и половину месеца од дана издавања или од виђења, онда се најпре рачунају цели месеци.

Ако је доспелост означена за почетак, за половину (средином јануара, средином фебруара, итд.) или за крај месеца, онда се под тим изразима подразумевају први, петнаести или последњи дан у месецу.

Изрази „осам дана“ или „петнаест дана“ не значе једну или две седмице, него пуних осам или петнаест дана.

Израз „пола месеца“ значи рок од петнаест дана.

Члан 38.

Када је меница платива на одређени дан у месту у коме не важи исти календар који важи у месту издавања, онда се сматра да је дан доспелости одређен по календару који важи у месту плаћања.

Када се меница, платива на одређено време од дана издавања, трасира из једног места у неко друго место и кад у тим местима не важе исти календари, онда се дан издавања доводи на дан који му одговара у календару који важи у месту плаћања, па се према томе одређује доспелост.

Рокови за подношење меница рачунају се према одредби става 2. овог члана.

Ови прописи се не примењују ако нема посебна одредба у меници или битни састојци менице показују да се намеравало нешто друго.

VII - ПЛАЋАЊЕ

Члан 39.

Меница платива на одређени дан или на одређено време после дана издавања или виђења, мора се поднети на исплату било на сам дан плаћања, било једног од два радна дана који долазе одмах за њим.

Кад се меница поднесе некој овлашћеној организацији за обављање платног промета, сматра се да је поднесена на исплату.

Члан 40.

Приликом плаћања менице трасант може захтевати да му је имацац преда с потврдом на меници да је исплаћена.

Имацац менице не може одбити делимичну исплату.

У случају делимичне исплате трасант може захтевати да се ова исплата забележи на меници и да му се уз то изда признаница.

Члан 41.

Имацац менице не може се принудити да прими исплату пре доспелости менице.

Трасант који плаћа меницу пре доспелости чини то на своју одговорност и штету.

Ко плати меницу о доспелости, пуноважно је ослобођен обавезе, осим ако је то учињено из зле намере или велике немарности. Он је дужан да испита правилност низа индосамента, али не и истинитост потписа индосаната.

Члан 42.

Кад је меница платива у новцу који није новчана јединица у месту плаћања, менични износ може се платити новцем који је ту новчана јединица, а по вредности коју има на дан доспелости. Ако је дужник у закашњењу, имацац менице може, по свом избору, тражити да се менични износ исплати домаћим новцем у вредности која важи било на дан доспелости, било на дан исплате.

Вредност страног новца одредиће се по обичајима који важе у месту плаћања, али трасант може одредити да се износ који треба платити обрачуна по курсу одређеном у меници.

Ови прописи не примењују се када је трасант одредио да се исплата изврши баш у новцу означеном у меници (одредба ефективне исплате у страном новцу).

Прописи из ст. 2. и 3. овог члана примењују се уколико нису у супротности са постојећим валутним и девизним прописима.

Ако је менична свота назначена у новцу који има исти назив, али различиту вредност у земљи у којој је меница издата и у оној где је платива, сматра се да се имао у виду новац места плаћања.

Члан 43.

Ако се меница не поднесе на исплату у року који је означен у члану 39. овог закона, сваки дужник је овлашћен да менични износ положи у месту плаћања код првостепеног редовног суда, на трошак, одговорност и штету имаца менице.

VIII - РЕГРЕС ЗБОГ НЕАКЦЕПТИРАЊА И ЗБОГ НЕИСПЛАТЕ

Члан 44.

Имацац менице може остварити регрес против индосанта, трасанта и осталих обвезника:

- о доспелости:

1. ако меница није плаћена у целости или делимично;

- и пре доспелости:

1. ако је акцептирање одбијено, било потпуно, било делимично,

2. ако је пре или после акцептирања отворен стечај, односно ликвидација над имовином трасата, или ако он обус-

тави плаћања, и ако та обустава не би била утврђена судском одлуком; или ако је извршење над његовом имовином остало безуспешно,

3. ако је отворен стечај, односно ликвидација над имовином трасанта менице која се не сме поднети на акцептирање.

Члан 45.

Делимично или потпуно одбијање акцептирања, као и делимично или потпуно одбијање исплате мора се утврдити јавном исправом (протест због неакцептирања или због неисплате).

Протест због неакцептирања мора се подићи у роковима одређеним за подношење на акцептирање. Ако је у случају предвиђеном у члану 25. став 1. овог закона, меница била поднесена први пут последњег дана рока, протест се може подићи и сутрадан.

Протест због неисплате менице плативе на одређени дан или на одређено време од дана издавања или од виђења мора се подићи једног од два радна дана који долазе одмах за даном плаћања менице. Ако је у питању меница платива по виђењу, онда се протест мора подићи у складу са претходним ставом о подизању протеста због неакцептирања.

Кад је подигнут протест због неакцептирања, онда није потребно меницу поднети на исплату, нити подићи протест због неисплате.

Ако пре или након акцептирања трасат обустави плаћање или ако је извршење над његовом имовином остало безуспешно, ималац менице може вршити регрес тек пошто поднесе трасату меницу на исплату и пошто протест буде подигнут.

У случају отварања стечаја, односно ликвидације над имовином трасата пре или после акцептирања, као и у случају стечаја, односно ликвидације над имовином трасанта менице која се не сме поднети на акцептирање, ималац менице може вршити регрес кад поднесе решење или потврду суда о отварању стечаја, односно о ликвидацији.

Члан 46.

О одбијању акцептирања или исплате, ималац менице мора обавестити свог индосанта и трасанта у року од четири радна дана од дана протеста или после дана подношења менице, ако у њој стоји одредба „без трошкова“. Ако је протест замењен према одредби члана 79. овог закона, рок се рачуна од дана уношења изјаве о одбијању у регистар протеста.

Сваки индосант мора у року од два радна дана од дана примљеног обавештења саопштити ово обавештење индосанту који му претходи, назначујући имена и адресе оних који су дали раније извештаје и тако редом све до трасанта.

Када се у смислу ст. 1. и 2. овог члана даје обавештење неком од потписника менице, мора се у року који за овога потписника важи, послати такво исто обавештење и његовом авалисти.

Ако који од индосаната није означио своју адресу или ју је означио нечитко, довољно је да се обавештење пошаље индосанту који му претходи.

Обавештење се може дати у ма каквом облику, па и у простом враћању менице.

Ко даје обавештење дужан је доказати да је то учинио у прописаном року. Сматра се да је благовремено поступљено и кад је писмо, којим је обавештење упућено предано пошти у прописаном року.

Ко не да обавештење у назначеном року, не губи због тога менична права, али за штету која настане због његовог пропуштања одговара до висине меничног износа.

Члан 47.

Трасат, индосант или авалиста, може одредбом „без трошкова“, „без протеста“ или ма каквом другом одговарајућом одредбом, написаном и потписаном на меници, ослободити њеног имаоца обавезе да ради остварења регреса подиже протест због неакцептирања или неисплате.

Ова одредба не ослобађа имаоца менице ни од подношења менице у прописаним роковима, ни од благовременог давања обавештења. Прекорачење рокова доказује онај који то истиче против имаоца менице.

Одредба коју је трасант написао делује према свим потписницима; она коју је написао индосант или авалиста делује само према ономе који ју је ставио. Ако ималац менице противно одредби коју је написао трасант подигне протест сам ће сносити протестне трошкове. Кад одредба потиче од индосанта или авалисте, трошкови протеста, ако је подигнут, могу се наплатити од свих потписника.

Члан 48.

Сви они који су меницу трасирали, акцептирали, индосирали или авалирали одговарају солидарно имаоцу менице.

Ималац менице има право да поступи против свих тих лица било појединачно, било против више њих, било против свих заједно; при томе није дужан да се држи реда којим су се они обавезали.

Исто право припада сваком потписнику који ју је искупио.

Постављање захтева против једног од обвезника не спречава да се поступи против осталих, иако би они долазили иза оног против кога је прво поступљено.

Члан 49.

Ималац менице може захтевати од онога против кога остварује регрес:

1. износ за који меница није акцептирана или исплаћена као и камату ако је била у меници одређена;
2. затезну камату обрачунату у складу са законом којим се одређује висина стопе затезне камате;
3. трошкове протеста, посланих обавештења, као и остале трошкове.

Ако се регрес тражи пре доспелости, од меничног износа одбија се есконт по стопи коју одређује Влада Републике Српске, а која важи на дан регреса.

Члан 50.

Ко је искупио меницу може захтевати од оних који њему одговарају:

1. целокупан износ који је исплатио;
2. камату у висини есконтне стопе коју утврђује Влада Републике Српске, рачунајући од дана када је искупљени износ менице исплатио;
3. трошкове које је имао.

Члан 51.

Сваки обвезник, против кога се врши или против којег се може вршити регрес, овлашћен је када исплати регресни износ, да захтева да му се преда меница заједно са протестом и рачуном на коме је потврђена исплата.

Сваки индосант, који је искупио меницу, може прецртати свој индосамент и индосаменте индосаната који после њега долазе.

Члан 52.

Кад се врши регрес због делимичног акцептирања, онда онај који је исплатио део своте за који меница није била акцептирана, може захтевати да се та исплата забележи на меници и да му се о томе изда признацица. Ималац менице дужан је да му изда препис менице, с потврдом да је веран оригиналу, као и протест ради остварења даљњег регреса.

Члан 53.

Свако ко има право да врши регрес може, уколико није друкчије уговорено, да се наплати помоћу нове менице трасиране по виђењу на једно од лица њему одговорних и плативе у месту пребивалишта тога лица (повратна меница).

Повратна меница обухвата, осим износа наведених у чл. 49. и 50. овог закона, још и накнаду за посредовање, као и таксу за повратну меницу.

Ако повратну меницу трасира ималац, менични износ се одређује у новчаној јединици на који меница по виђењу гласи, трасирана из места плаћања првобитне менице на место пребивалишта обвезника на кога се вуче. Ако повратну меницу трасира индосант, менични износ се одређује у новчаној јединици на који меница по виђењу гласи, трасирана из места пребивалишта трасанта повратне менице на место пребивалишта обвезника.

Члан 54.

Са протеком рокова:

- за подношење меница по виђењу или на одређено време по виђењу,
- за подизање протеста због неакцептирања или због неисплате,
- за подношење на исплату менице која садржи одредбу „без трошкова“ ималац менице губи своја права против индосанта, против трасанта и против осталих обвезника изузев акцептанта.

Ако се меница не поднесе на акцептирање у року који је трасант одредио, ималац менице губи право на регрес и због неисплате и због неакцептирања, осим ако из садржаја одредбе не произилази да се трасант само хтео ослободити одговорности за акцептирање.

Ако је рок за подношење одређен у неком индосаменту, онда се тиме може користити само индосант који је индосамент написао.

Члан 55.

Кад се у предвиђеним роковима меница не може поднети или протест подигнути због несавладиве препреке (законски прописи неке државе или који други случај више силе), онда се ти рокови продужују.

Ималац менице дужан је у случају више силе без одлагања обавестити свог индосанта и да то обавештење уз датум и свој потпис забележи на меници или на алонжу, а за остало важе прописи из члана 46. овог закона.

Кад виша сила престане, ималац менице мора без одлагања поднети меницу на акцептирање или на исплату и да ако треба, подигне протест.

Ако виша сила траје дуже од тридесет дана након доспелости, за остварење регреса није потребно ни подношење ни протестовање менице.

Код менице по виђењу и на одређено време по виђењу, рок од тридесет дана тече од дана којег је ималац менице обавестио свог индосанта о вишој сили и ако то учини и пре протека рокова за подношење; код меница на одређено време по виђењу рок од тридесет дана повећава се тим временом по виђењу означеном у меници.

Не сматрају се као случајеви више силе оне препреке које су чисто личне за имаоца менице или за онога коме је он поверио да меницу поднесе или да протест подигне.

IX - ИНТЕРВЕНЦИЈА**1. Опште одредбе****Члан 56.**

Трасант, индосант или авалиста могу у меници назначити лице које ће по потреби да акцептира или плати (интервенијент).

Интервенијент може меницу под у овом поглављу прописаним условима акцептирати или платити за било ког обвезника против кога се може остварити регрес.

Интервенијент може бити треће лице, па и трасант, или било ко од обавезаних по меници, изузимајући акцептанта.

Интервенијент је дужан да у року од два радна дана обавести о својој интервенцији онога за кога је посредовао. Ако прекорачи овај рок, одговара до висине меничног износа за штету која настане услед тог прекорачења.

2. Акцептирање интервенцијом**Члан 57.**

Акцептирање интервенцијом може се вршити кад год је пре доспелости менице њен ималац овлашћен на регрес по меници која се може поднети на акцептирање.

Кад је на меници назначено неко лице да меницу по потреби акцептира или да је по потреби у месту плаћања исплати, ималац такве менице не може пре доспелости остварити своје право на регрес против онога ко је ставио то назначење, као ни против потписника који после њега долазе, осим кад је меницу поднео назначеном лицу и подигао протест, пошто је оно одбило акцептирање.

У осталим случајевима ималац менице може одбити акцептирање интервенцијом. Али ако га допусти губи регрес који му пре доспелости припада против онога за кога је издат акцепт, као и против потписника који за овим долазе.

Члан 58.

Акцепт интервенцијом бележи се на меници: њега потписује интервенијент. У њему се назначује за кога је дат; ако се то не назначи, сматра се да је дат за трасанта.

Члан 59.

Интервенијент, кад акцептира меницу, одговара према њеном имаоцу и према индосантима који долазе за дужником за кога је интервенисио онако како тај дужник одговара.

Иако је меница интервенцијом акцептирана, онај за кога је то учињено, а исто тако и они који њему одговарају, могу, кад исплате износ означен у члану 49. овог закона, захтевати од имаоца да преда меницу заједно са протестом, ако је протест био оправдан, као и рачуном на коме је потврђена исплата.

3. Исплата интервенцијом**Члан 60.**

Исплата интервенцијом може се вршити у свим случајевима у којима је, било о доспелости, било пре доспелости, ималац менице стекао право на регрес.

Исплата интервенцијом обухвата целокупан износ који би иначе имао да измири онај за кога се интервенише.

Она се мора извршити најкасније сутрадан по последњем дану допуштеном за подизање протеста због неисплате.

Члан 61.

Ако су меницу акцептирали интервенијенти који имају своје место пребивалишта у месту плаћања, или ако су у меници означена да је по потреби плате лица која у том месту имају своје место пребивалишта, ималац менице дужан је да ову поднесе свим тим лицима и да ако је то потребно подигне протест због неисплате најкасније сутрадан по последњем дану допуштеном за подизање протеста.

Ако се протест не подигне у том року испадају из обавезе: онај који је назначио адресу по потреби или за кога је интервенцијом меница била акцептирана, а тако исто и индосанти који за њим долазе.

Члан 62.

Ималац менице који одбије исплату интервенцијом губи регрес против оних који би том исплатом били ослобођени.

Члан 63.

Исплата интервенцијом мора се о потврдити изјавом о измирењу стављеном на меници са назначењем онога за кога је плаћено. Ако се то лице не назначи, сматра се да је плаћено за трасанта.

Меница и протест, ако је подигнут, предају се интервенцијенту-платиоцу.

Члан 64.

Интервенијент-платилац стиче права која произилазе из менице против онога за кога је платио и против оних који су у овоме по меници обавезни. Али он не може меницу даље индосирати.

Индосанти који долазе после потписника за кога је плаћено ослобођени су обавезе.

Кад више интервенијената понуде исплату, приоритет има онај који ослобађа највише обвезника. Ако знајући за то интервенијент поступи супротно овом правилу, губи регрес против оних који би били ослобођени.

X - УМНОЖАВАЊЕ И ПРЕПИСИ**1. Умножавање****Члан 65.**

Трасирана меница може се издати у два или више истоветних примерака.

Ови примерци морају бити у свом слогу означени текућим бројем: ако се то не учини, сваки примерак сматра се као посебна меница.

Сваки ималац менице у којој није назначено да је вучена само у једном примерку, може тражити да му се о његовом трошку изда још један или више примерака. Ради тога се треба обратити свом непосредном индосанту, који је дужан да га у том погледу помогне код свог индосанта и тако редом све до трасанта. Индосанти су дужни поновити своје индосаменте на новим примерцима.

Члан 66.

Исплата једног од меничних примерака ослобађа од обавезе и по свим другим примерцима, иако у меници и не стоји да се исплатом по једном примерку поништава вредност и осталих примерака. Трасат остаје обавезан по сваком акцептираном примерку који му не буде враћен.

Индосант који је пренео примерке на разна лица, као и сви следећи индосанти одговорни су по свим невраћеним примерцима који носе њихов потпис.

Члан 67.

Ко пошље један примерак на акцептирање, дужан је да на осталим примерцима назначи име лица код кога се тај примерак налази. Ово лице је дужно да га преда законитом имаоцу ма ког другог примерка.

Ако оно одбије да то учини, законити ималац овог другог примерка може остварити регрес тек кад протестом утврди:

1. да му на његов захтев није предат примерак послан на акцептирање,
2. да се ни по једном другом примерку није могао добити акцепт или исплата.

2. Преписи

Члан 68.

Сваки ималац менице има право да начини од ње преписе.

Препис мора да садржи тачно преписану изворну меницу са индосаментима и свим другим одредбама које се на њој налазе. У препису се мора означити где се завршава.

Препис се може индосирати и авалирати на исти начин и са истим дејством као и изворна меница.

Члан 69.

У препису се мора назначити лице код кога се налази изворна меница. Препис у коме то није учињено нема менично-правне вредности.

Лице код кога се налази изворна меница дужно је предати меницу законитом имаоцу преписа. Ако оно то одбије, ималац преписа може вршити регрес против оних који су индосирали или авалирали препис, тек пошто утврди протестом да му на његов захтев није предата изворна меница.

Ако изворна исправа након последњег индосамента стављеног пре него што је сачињен препис садржи одредбу „почев одавде индосамент вреди само на препису“ или ма какву другу ознаку која то исто значи, ништаван је сваки индосамент који би после тога био стављен на изворну меницу.

XI - ПРЕИНАЧЕЊЕ МЕНИЦЕ

Члан 70.

Ако је слог неке менице преиначен, они који су меницу потписали пре тог преиначења одговарају према преиначеном слогу, а ранији потписници одговарају према првобитном слогу.

XII - ПРОТЕСТ

Члан 71.

Протест се подиже код суда који је месно надлежан за лице против кога се подиже протест.

Члан 72.

Када се подиже протест, протестни орган у смислу одредбе члана 108. овог закона подноси меницу оном против кога се протест тражи и позива га да изврши захтевану радњу.

Ако се тражено лице не налази у свом пословном локалу, кад га има, односно у стану, кад пословног локала нема, или

ако се нађе, али му се захтев не може саопштити из ма ког узрока, протестни орган није дужан да понови протестни поступак.

Сматра се да је доказано да се пословни локал или стан нису могли пронаћи само онда ако је у протесту забележено да се протестни орган безуспешно распитивао о томе код надлежног општинског органа управе.

Ако протестни орган не би био довољно брижљив у распитивању за пословни локал или стан, протест је ипак ваљан, али се орган тиме не ослобађа од одговорности за штету.

Члан 73.

Протест мора да садржи:

1. препис протестоване менице, односно протестованог меничног преписа, као и свих изјава, односно напомена о њима: ако се протест подиже по меници изданој на страном језику, онда се мора приложити и превод менице, са овером онога који протест подиже;

2. име или фирму лица по чијем се захтеву и против кога се протест подиже;

3. потврду да тражено лице није извршило чинидбу која се на основу менице од њега захтева или да га протестни орган није могао наћи у његовом пословном локалу или стану, или ако га је и нашао, да му из било ког разлога није могао саопштити захтев;

4. место, дан, месец, годину и сат кад је, и локал где је преузет или безуспешно покушан протестни поступак;

5. датум протеста, број под којим је заведен у регистар протеста, службени потпис протестног органа, као и печат.

Онај део менице или преписа који се не може прочитати, протестни орган ће у протесту назначити као нечитак.

Ако тражено лице образложи одбијање чинидбе или ако трасат постави захтев према члану 25. став 1. овог закона, треба и то забележити у протесту.

Члан 74.

Кад се на основу исте менице захтева више чинидби, или кад се иста чинидба захтева од више лица, уместо више протеста може се подићи само један протест.

Члан 75.

Пропуштена чинидба због које је протест тражен, може се извршити и у руке, односно у присуству протестног органа (члан 71. овог закона). Супротна одредба или упутство нема дејства према лицу које треба да изврши чинидбу.

У случају исплате меничног дуга протестни орган потврђује ту исплату на меници и меницу предаје лицу које је извршило исплату.

Ако менични дужник исплати један део меничног износа, то ће се забележити на изворној меници и у протесту и о томе платиоцу издати признаницу на препису протестоване менице.

Члан 76.

Ако менични обвезник исплати менични износ, али одбије да исплати меничне трошкове, ова ће се околност утврдити протестом, а сама меница предати платиоцу. Накнада протестних трошкова тражи се на основу овог протеста.

Члан 77.

Исправа о протесту мора се без одлагања предати имаоцу менице или лицу које је у његово име поднело меницу на протест.

Члан 78.

Протестни орган дужан је да заводи редом целу садржину подигнутих протеста по њиховом датуму и броју у протестном регистру.

Облик и начин вођења протестног регистра прописале Министарство правде.

На основу протестног регистра, протестни орган издаје лицима, заинтересованим по предметној меници, оверене преписе протеста уз наплату таксе.

Члан 79.

Ако трасант у слогу менице не захтева да протест буде у облику јавне исправе, протест због неакцептирања или због неисплате може, по престанку имаоца менице, бити замењен писменом изјавом на меници оног лица од којег је захтевана чинида (трасат, акцептант, домицилијат, адресат по потреби или интервјуент). Изјава ових лица мора бити датирана, потписана и у протестном року унесена у регистар протеста, о чему протестни орган ставља потврду на протестованој меници или алонжу.

Влада Републике Српске може утврдити до којег меничног износа протестни орган може, уместо протеста по одредбама чл. 71. и 79. став овог закона доставити препорученим писмом препис менице свим меничним дужницима, с напоменом да је меница протестована. О томе се на захтев, издаје потврда која се уписује у протестном року у регистар протеста. У том случају отпада обавештење по члану 46. овог закона.

ХИИ - ЗАСТАРЕЛОСТ**Члан 80.**

Сви менично-правни захтеви против акцептанта застарелају за три године, рачунајући од доспелости.

Менично-правни захтеви имаоца менице, против индосанта и против трасанта застарелају за годину дана, рачунајући од дана благовремено подигнутог протеста, а ако се у меници налази одредба „без трошкова“, онда од доспелости.

Менично-правни захтеви индосаната једних против других и против трасанта застарелају за шест месеци, рачунајући од дана кад је индосант искипио меницу, или од дана кад је против њега код суда поступљено.

Члан 81.

Застарелост се прекида подношењем тужбе суду. Са тужбом се изједначају: пријава меничног потраживања у стечају, односно ликвидацији, остваривање менично-правних захтева у току парнице, позивање у заштиту, обавештење којим тужени обавештава свог претходника да је против њега поднесена регресна тужба. Обавештење се доставља путем суда или непосредно препорученим писмом, у ком се случају дан када је писмо предато пошти узима као дан обавештења.

Члан 82.

Прекинута застарелост почиње поново тећи:

1. у случају подношења тужбе и у случају остваривања захтева у току парнице, од дана последње парничне радње, ако се ни у другом случају парница не настави;

2. у случају пријаве у стечају, односно ликвидацији, од дана окончања стечајног поступка, а у случају кад се у стечају, односно ликвидацији оспори пријављено потраживање, од дана кад је оспорено;

3. у случају позивања за заштиту и обавештења о поднесеној тужби, од дана кад се парница правоснажно заврши.

Члан 83.

Ако је поверилац у току последња три месеца пре истека рока застарелости, због престанка рада суда, или због војне службе у рату, или због више силе (члан 55.), био спречен у остваривању својих меничних права, застарелост не тече док та спреченост траје.

Застарелост такође не тече док траје стечај над имовином повериоца.

Кад престану ове препреке, застарелост се не може завршити пре тридесет дана, уколико би њен рок истицао пре тог времена.

Члан 84.

Ако парнично неспособно лице, у било ком тренутку у току последња три месеца рока застарелости нема заступника, онда се застарелост која против њега тече, не може завршити пре протекла рока три месеца од тренутка када је то лице постало парнично неспособно или је добило заступника. То исто важи и за случај да заступник изгуби парничну неспособност, или да између њега и парнично неспособног лица постоји сукоб интереса у погледу подигнуте тужбе или тужбе која би се имала подићи.

Застарелост једног меничног потраживања које чини део неке оставине, или пада на терет те оставине не може се завршити пре протекла шест месеци после смрти оставиоца.

Члан 85.

Прекид и обустава застаре делују само према ономе према коме је настао узрок за прекид, односно обуставу.

Члан 86.

Узроци прекида и обуставе застарелости иностраног права, имају дејство у смислу овог закона, уколико одговарају узроцима наведеним у претходним члановима.

ХИV - НЕОСНОВАНО ОБОГАЋЕЊЕ**Члан 87.**

Трасант, акцептант и индосант, чије су се меничне обавезе угасиле услед застарелости или услед тога што су пропуштене радње прописане ради одржања меничних права, одговарају имаоцу менице, ако су се на његову штету неоправдано обогатили. Остали менични обавезници ослобођени су ове одговорности.

Имовински захтев који се заснива на одговорности због неоснованог обогатења, може се остварити и на основу судске одлуке о амортизацији нестале менице.

Одговорност због неоснованог обогатења застарела за три године: у свему осталом на ову застарелост примењују се одредбе Закона о облигационим односима.

ХV - ПРАВО ЗАЛОГЕ И ПРИДРЖАЈА**Члан 88.**

Када, ради обезбеђења меничног потраживања, ималац менице на основу писмене изјаве, прими у залогу какву покретну ствар или потраживање, а дужник не испуни на време своју меничну обавезу, онда ималац менице има право да се из залог намира, а не подижући тужбу против залагача.

У ту сврху ималац менице може:

1. на основу менице и исправе о залагању захтевати од суда, надлежног било за њега, било за залагача, продају залог; суд наређује јавну продају, без саслушања залагача; тиме се не отклања одговорност имаоца менице за злоупотребу заложног права,

2. заложене менице или друге тражбине наплатити и од добијеног новца се намирити; или заложене тражбине задржати за себе до износа свог потраживања.

Сва права припадају имаоцу менице и у случају кад залагач падне под стечај, односно кад се отвори поступак ликвидације.

Како о намераваној тако и о извршеној продаји или задржавању залог, ималац менице мора, по могућности без одлагања обавестити дужника, као и залагача, ако је тај треће лице.

Ималац менице је дужан, ако се потпуно намирио за своје потраживање, предати залагачу, односно у његову стечајну масу изворну меницу, као и добијени вишак. Делимично намирење мора се забележити на меници.

Члан 89.

Стицањем права на тужбу или регрес ималац менице стиче и право придржаја над дужниковим новцем, покретностима и хартијама од вредности, који су законитим путем дошли у његове руке или којима може располагати. Међутим, право придржаја над поменутиим предметима не може се вршити ако су дужник или треће лице, приликом уручења или пре тога ставили до знања имаоцу менице да се предмети дају у нарочиту сврху.

Ималац менице може се послужити правом придржаја и пре него што му је потраживање доспело, ако је дужник пао под стечај, односно ако се отвори поступак редовне ликвидације, или ако је извршење новчаног дуга из његове имовине остало безуспешно, или ако је дужник трговац који је обуставио своја плаћања. У овим случајевима ни стављање до знања да се предмети дају у нарочиту сврху не искључује вршење права придржаја, ако су дотични предмети дошли у руке имаоца менице или у његову власт располагања пре него што су наступиле претходно наведене околности, или пре него што је он за њих сазнао.

Члан 90.

Ималац менице мора, по могућности без одлагања, обавестити дужника о вршењу права придржаја.

Уколико се стране друкчије не споразумеју, право придржаја имаоца менице престаје ако се његово потраживање довољно обезбеди депозитом у новцу или у хартијама од вредности.

Члан 91.

Право придржаја има исто дејство као и право залог по члану 88. овог закона. Ималац менице, по писменом пристанку дужника или на основу правоснажне пресуде суда надлежног било за придржника, било за дужника, којом је признато право придржаја, може:

1. придржани готов новац употребити за измирење свога потраживања,
2. са придржаним другим предметима поступати у смислу члана 88. овог закона.

XVI - АМОРТИЗАЦИЈА МЕНИЦЕ

Члан 92.

Лице коме је нестала меница може надлежном суду у месту плаћања предложити да је амортизује.

У предлогу се мора изнети главни садржај нестале менице и учинити вероватним да је предлагач ту меницу имао или да му на основу ње припада неко право.

Ако суд утврди да су поднесени подаци довољни, издаће оглас, у коме ће изложити главни садржај нестале менице, с позивом да је онај код кога се налази покаже суду у року од 60 дана, јер ће је иначе суд, по истеку овог рока, огласити за поништењу.

Овај оглас објавиће се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Ако је на дан плаћања већ доспео, рок за показивање тече од дана огласа, а ако дан плаћања долази касније, онда од протекла овог дана. Ако меници по виђењу или на одређено време по виђењу рок за подношење није протекло, онда рок за показивање нестале менице тече од последњег дана рока одређеног за подношење на виђење.

О овоме огласу суд ће обавестити предлагача и сва у меници именована лица.

Члан 93.

Предлагач амортизације мора, да би задржао регрес против трасанта неакцептиране менице, као и против трасанта који је забранио подношење менице на акцептирање, у току рока одређеног за подизање протеста због неакцептирања или неисплате и у за то одређеном месту подићи протест подносећи главни садржај нестале менице. Протест замењује подношење менице на акцептирање или на исплату и подизање односних протеста.

Нахнада трошкова за овај протест се не може тражити.

На основу судске одлуке којом се одређује поступак за амортизацију предлагач може, ако друкчије није уговорио, иза доспелости нестале менице, тражити да акцептант, а у случају става 1. овог члана трасант, положи менични износ суду у складу са одредбама члана 43. овог закона. Таквом тражењу нема места ако онај од кога се тражи полагање меничног износа докаже да предлагач није имао право тражити амортизацију.

Члан 94.

Ако се меница у току рока одређеног у огласу не поднесе, онда суд оглашава несталу меницу за амортизацију и о томе обавештава акцептанта, односно трасанта неакцептиране менице или трасанта који је забранио подношење менице на акцептирање, стављајући му до знања да менични износ може исплатити предлагачу амортизације. Суд ће о амортизовању менице обавестити предлагача, као и сва у меници именована лица.

На основу амортизоване менице не могу се остваривати никаква менична права.

На основу одлуке о амортизацији предлагач може против акцептанта, а у случају из члана 93. став 1. овог закона, против трасанта остварити своја менична права, као да

има неамортизовану меницу. Али ти менични дужници неће бити обавезни да изврше исплату ако докажу да је предлагач бесправно добио одлуку о амортизацији.

Члан 95.

Ако се у року који је огласом одређен појави онај код кога се налази меница за коју је амортизација тражена, суд ће, пошто је меница показана предлагачу и пошто саслуша заинтересована лица, обуставити даљњи поступак.

XVII - СУКОБИ ЗАКОНА

Члан 96.

Способност лица да се менично обавезе одређује закон места где су обавезе примљене. Ако тај закон упућује на закон које друге државе, онда се примењује закон те друге државе.

Лице које би према закону означеном у предњем ставу било менично-правно неспособно, ипак је пуноважно обавезано, ако је потпис дало на подручју државе по чијим би законима имало менично-правну способност.

Члан 97.

Облик примања меничних обавеза одређује закон државне на чијем подручју су те обавезе примљене.

Изузетно од тога:

1. ако примљене меничне обавезе нису пуноважне према прописима предњег става, али одговарају закону државе где је нека каснија обавеза примљена, онда околност да су раније обавезе у погледу облика неправилне не одузима пуноважност тим каснијим обавезама.

2. меничне обавезе између наших држављана примљене у иностранству, ако одговарају одредбама овог закона, пуноважне су иако не одговарају прописима места где су настале.

Члан 98.

Облик и рокове протеста, као и облик осталих чињења потребних за вршење или одржавање меничних права, одређује закон државе на чијем се подручју мора подићи протест или извршити чинидба.

Члан 99.

Дејство обавеза акцептанта трасиране менице и издаваоца сопствене менице одређује закон који важи у месту где су ове исправе плативе.

Дејство које производе обавезе осталих меничних дужника одређује закон државе на чијем су подручју дати потписи којима су те обавезе примљене.

Члан 100.

Рокове за остваривање регресних захтева, одређује у погледу свих меничних потписника, закон места у коме је меница издата.

Исто тако, закон места издања исправе одређује да ли ималац менице стиче тражбину која је дала повода издању исправе.

Члан 101.

Питање да ли се акцепт може ограничити на један део износа и да ли је ималац менице дужан или не да прими делимичну исплату, решава се према закону државе где је трасирана меница платива.

По истом закону расправља се и питање делимичне исплате сопствене менице.

Члан 102.

Закон државе где је меница платива одређује мере које се имају предузимати у случају губитка или крађе менице.

XVIII - ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 103.

Менично се може обавезати свако лице, које се према прописима грађанског или привредног законодавства може уговором обавезати.

Члан 104.

Непиомено лице или лице које не може писати менично се обавезује када на меници или алонжу ставу рукознак који

овери суд или други надлежни орган. Штамбил, жиг и печат сматрају се као рукознак.

Менична обавеза може се примити за неписмено лице само на основу пуномоћи коју је оно издао а суд оверио. Овим се не мењају законске одредбе о потписивању под трговачком фирмом.

У судску оверу службено лице мора ставити: да лично или преко привредних сведока познаје лице које се хоће менично обавезати или издати пуномоћ, затим да је поменутом лицу прочитана изјава којом се менично обавезује или којом даје пуномоћ или да је оно потврдило да одговара његовој вољи. Овера мора имати службени број, печат и потпис службеног лица.

Члан 105.

Потпис слепих лица на меници важи само онда када га суд овери на начин прописан у претходном члану. То исто важи и за пуномоћ издату ради меничног задужења.

Члан 106.

Ако меница доспева у нерадни дан, њена се исплата може захтевати тек следећег радног дана. Тако исто и сва друга чињења која се тичу менице, нарочито подношење на акцептирање и протест, могу се предузети само радним даном.

Кад се која од тих чињења мора извршити у извесном року, чији је последњи дан нерадни дан, тада се тај рок продужава до првог радног дана који долази одмах по истеку рока. Нерадни дани у току рока убрајају се при израчунавању рока.

Под нерадним данима, у смислу овог закона, подразумевају се субота, недеља и државни празници и празници установљени законом који важи у месту плаћања.

Члан 107.

Ни у законске рокове ни у рокове одређене у меници не убраја се дан од кога они полазе.

Никакви дани почетка, ни законски ни судски, нису допуштени.

Члан 108.

Подношење менице на акцептирање или на исплату и сва друга чињења која се по овом закону имају предузимати ради остварења или одржавања меничних права морају се предузети у пословном локалу и у време одређено као пословно од надлежног органа. Ако се локал не може пронаћи или ако се из менице не види да тражено лице има пословни локал, онда се мора тражити у стану.

У случају из члана 28. став 2. овог закона меница се подноси на исплату у локалу или код лица које је трасат означио.

Чињење се може обавити и изван локала, стана или пословног времена, ако на то пристане лице према коме се врши.

Члан 109.

За спорове који се покрећу на основу тужбе имаоца менице против њених потписника надлежан је суд на чијем се подручју налази место плаћања.

Члан 110.

Ако је на основу пресуде, односно исплатног налога издатог по једној меници против извесних меничних потписника, неки од њих обавио наложено плаћање (искупио меницу) онда је та пресуда, односно исплатни налог по коме је осуђени потписник поступио, заједно са потврдом и рачуном на коме је потврђена исплата, као и протестом ако га је требало подићи, довољна изворна исправа за остварење његових регресних права против њему одговорних меничних дужника који су обухваћени том истом пресудом, односно исплатним налогом.

XIX - СОПСТВЕНА МЕНИЦА

Члан 111.

Сопствена меница садржи:

1. ознаку да је меница, унесено у сам слог исправе на језику на коме је она састављена,

2. безусловно обећање да ће се одређени износ новца платити,

3. означање доспелости,

4. место где се плаћање треба извршити,

5. име онога коме се или по чијој се наредби мора платити,

6. ознаку дана и места где је сопствена меница издата,

7. потпис онога који меницу издаје (издавалац).

Члан 112.

Исправа у којој не би било ма ког од састојака набројаних у члану 111. овог закона не важи као сопствена меница, осим у случајевима који су одређени у следећим ставовима.

Сопствена меница у којој није означена доспелост сматра се као меница по виђењу.

Ако није нарочито одређено, важи као место плаћања, а уједно и као место издавачевог пребивалишта, оно место које је назначено као место издања менице.

Сопствена меница, у којој није означено место издавања, сматра се да је издата у месту које је означено поред издавачевог имена.

Члан 113.

На сопствену меницу, уколико нису у супротности са њеном природом, примењују се одредбе овог закона о трасирању менице:

- о индосаменту (чл. 12. до 21.),
- о доспелости (чл. 34. до 38.),
- о плаћању (чл. 39. до 43.),
- о регресу због неисплате (чл. 44. до 51. и чл. 53. до 55.),
- о интервенцији (чл. 56. до 64.),
- о преписима (чл. 68. и 69.),
- о преиначењу менице (чл. 70.),
- о протесту (чл. 71. до 79.),
- о застарелости (чл. 80. до 86.),
- о неоправданом обогаћењу, праву залоге и придржаја (чл. 87. до 91.),
- о амортизацији менице (чл. 92. до 95.),
- о сукобу закона (чл. 96. до 102.),
- остале одредбе (чл. 103. до 110.).

На сопствену меницу исто тако примењују се одредбе овог закона о меници плативој код трећег лица или у месту различитом од трасантовог пребивалишта (чл. 6. и 28.), о одређивању камата (чл. 7.), о разликама у назначењима своте која се има платити (чл. 8.), о пуноважности потписа стављеног на меници која садржи потписе споменуте у члану 9. овог закона, пуноважности потписа лица које ради без овлашћења, или које прекорачи своја овлашћења (чл. 10.) као и о накнадном испуњавању (чл. 18. став 2.).

На сопствену меницу примењују се одредбе овог закона о авалу (чл. 31. до 33.). У случају предвиђеном у члану 32. став 4. овог закона, ако се у авалу не назначи за кога је дат, важи да је дат за издаваоца сопствене менице.

Члан 114.

1. Издавалац сопствене менице одговара онако како одговара акцептант трасиране менице.

2. Сопствене менице плативе на одређено време по виђењу морају се поднети на виђење издаваоцу у роковима одређеним у члану 24. овог закона. Издавалац потврђује виђење датираним потписом на самој меници, а рок по виђењу тече од датума виђења. Ако издавалац одбије да потврди виђење, то одбијање мора се установити протестом (чл. 26.) од чијег датума тече рок по виђењу.

XX - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 115.

Влада Републике Српске, може у вези са чланом 55. овог закона донети прописе о одговарајућој заштити за регресне меничне дужнике одгађањем рокова за исплату менице и сл.

кад страна држава изда пропис којим се спречава остварење или одржавање права из тих меница.

Министар финансија ће у року од 30 дана од дана објављивања овог закона, прописати накнаду за посредовање из члана 53. став 2. овог закона, и образац менице.

Влада Републике Српске ће у року од 30 дана од дана објављивања овог закона прописати висину есконтне стопе из чл. 49. и 50. овог закона.

Члан 116.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 01-817/01
4. јула 2001. године
Бања Лука

Председник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.